

2023

*гуманитарные науки
естественные науки
технические науки*

МУГАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЙ

Илмий-методикалық журнал № 1

МУАССИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛІМДЕҢДИРИҮ

Илимий-методикалық журнал

2023

1-сан

*Озбекстан Республикасы Министрлер Кабинети жасындағы
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарапы менен дизимге алынды*

*Қарақалпақстан Баспа сөз ҳәм хабар агенттігі тәрепинен
2007-жылды 14-февральдан дизимге алынды.
№01-044-саны гүйділдік берилген.*

Нөкис

Шолжемлестириүшілдер:
Қарақалпақстан Республикасы Халық билімгендіриү Министрлігі,
ӨЗПИИИ Қарақалпақстан филиалы

Редактор:
А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ
Кеңесбай АЛЛАМБЕРГЕНОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ
Дилшодхұја АЙТБАЕВ
Тұлқин АЛЛАЁРОВ
Умида БАХАДИРОВА
Фархад БАБАШЕВ
Аскар ДЖУМАШЕВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА
Мырзамурат ЖУМАМУРАТОВ
Умида ИБРАГИМОВА
Меруерт ПАЗЫЛОВА
Аскарбай НИЯЗОВ
Сабит НУРЖАНОВ
Уролбой МИРСАНОВ
Бахтиёр РАХИМОВ
Арзы ПАЗЫЛОВ
Барлықбай ПРЕНОВ
Қажхор ТУРСУНОВ
Тажибай УТЕБАЕВ
Амангелди КАМАЛОВ
Ризамат ШОДИЕВ
Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Гулрухсөр ЭРГАШЕВА

МАЗМУНЫ

ТИЛ ҲЭМ ӘДЕБИЯТ

Курганов А. М. Инглиз ва ўзбек тиллари ҳарбий терминларининг лингвомаданий бирликларда ифодаланиши	6
Маллаева О. М. Умумий ўрта таълим мактаб инглиз тили ўқитувчиларининг индивидуал қасбий ривожланиши траекторияси масалалари	18
Рузметова Н. В. Роль и значение английского языка в профессиональной ориентации будущих правоведов	24

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Bazarbaeva M. A. Baslawish klaslarda oqiw-tárbiyaliq jumislar processinde informacion-kommunikaciya texnologiyalarin paydalaniw	32
Хаджибеков С. Н. Таълим кластери субъектлари интеграциясини лойиҳалаш механизми	37
Ўбайдова В. Э. Ўзбекистонда экспортбоп енгил саноат маҳсулотларини ишлаб чиқаришида Накъбандия таълимотини кўллашда сухбат методидан фойдаланиши	41
Хаджибеков С. Н. Педагогик тажриба-синов ишларининг сифат ва самарадорлиги	47
Qurbanova Z. M. Talabalarning ma'naviy-axloqiy tarbiyası tizimini takomillashtirishda mahmud az-zamaxshariyi ta'lomitidan foydalanish	51
Turgunova A. T. Avlodlararo munosabatlardan tizimida gerontopedagogika	59
Salieva P. A. Malaka oshirish tizimida boshlangich sinfi o'qituvchisining kasbiy kompotentligini takomillashtirishda rivojlantiruvchi ta'lim o'mni	67
Jumanov A. A. Talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash holati va muammolari	72
Ergashev B. B., Mirsaidov I. T. Professional ta'lim muassasasi o'quvchilarining axborotlar bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirishning nazariy asoslari	77
Файзуллаев Р. Х., Сайфиева Ю. Ў. Олий таълим муассасалари талабалари фанлардан мустақил билим олиш, фикрлап, кўникума ва малакаларини шакллантириши	85
Чориев Р., Баратов М. Касб таълими мутахассисларини дуал тизими асосида қасбий фаолиятта тайёрлаш	91
Эргашева Г. Р. Мутахассиснинг қасбий мосламишига таъсир кўрсатувчи омиллар	97
Ходжанов А. Р. Талабаларни тарбиялашда педагогик фаолиятта куйладиган замонавий талаблар	102
Ярова С. Б. Талабаларнинг ижтимоий компетентлигини такомillashtiriшнинг назарий асослари	111
Очилов А. Х. Таълим инновацияси	118
Болиев У. И. Олий ўкув юргида талабаларни мусиқа таълими воситасида маънавий-ахлоқий тарбиялашга қўйиладиган талаблар	122
Shodiyev H. R. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida geografiya fanini raqamli texnologiyalardan foydalanih o'qitishda xorijiy tajribalardan foydalanish	126
Элмурзаева Н. Х. Интеграциялашган таълимнинг асосий vazifası	132
Ahadov M. Sh. Kimyoda ekstern ta'limni joriy etish metodikasi	136
Samiyeva Sh. X. Oliy ta'lim tizimida kreativ yondashuv asosida tadqiqotchilarning fikrlash tipologiyasini rivojlantirish	143
Fayzullaev R. X. Inklyuziv ta'lim maqsad va vazifalarini oshirishda resurs pedagogning o'mni va roli	154
Muqumova D. I. Ta'lim jarayonidagi pedagogik ixtiloflar, ularning sabablari va bartaraf etish choralari	160
Исмайлова З. К. Бўлажак профессионал таълим ўқитувчиларининг мобиллилик қобилиятини ривожлантириши	168

Мустафоева Д. А., Маматалиева М. И. Инновацион таълим жараёнларини ташкиллаштиришинг касбий-ижтимоий зарурати	178
Садикова Ф. М. Компетенциявий ёндашув асосида талабалар мустақил ишни ташкил этиш	183
Жўраева Г. А. Профессионал таълим йўналиши ўқувчи-талабаларида касбий компетенцияларни ривожлантириш	189
Мусаева Г. У. Ёшларни касбий фаолиятга йўналтириш самарадорлигини таъминлаш	195
Olimova D. M. O'quvchilarni milliy kashtachilik asosida estetik tarbiyalashni takomillashtirish texnologiyasi metodik muammo sifatida	200
Abduxamidov S. M. Ta'lim metodlari haqida umumiylar	207
Abduxamidov S. M. Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida tasviriy san'at darslarining mazmun va mohiyati	210
Allayorova S. B. Ta'lim samaradorligini oshirishda integratsiya sharoitining didaktik imkoniyatlari	213
Allayorova S. B. Ta'lim klasterida pedagogik innovatsiyalar tushunchasi	219
Jamoldinova S. N. O'situvchining konfliktalogik tayyorgarligining kasbiy faoliyatidagi ahamiyati	224
Jamoldinova S. N. Kommunikativ qobiliyat - ta'lim-tarbiya jarayonidagi konfliktlarni bartaraf etish manbai sifatida	229
Элмурзаева Н. Х., Сайдов З.Х., Абдуллаева М.Х., Маруфхонова С.У. Таълим тизимининг инновациялар жараёнлари	236
Мустафоева Д. Факторы развития компетентности персонала профессиональных образовательных учреждений	242
Элмурзаева Н. Х., Сайдов З. Х. Абдуллаева М. Х. Маруфхонова С. У. Методика стратегического планирования	248
Шахмуррова Г. А., Халикова Р. А. Формирование генетической грамотности у студентов биологического направления	253
Элмурзаева Н. Х. Профессиональное саморазвитие педагога	
Zaripova D. A. Training students on the basis of smart technologies in the development of innovation activities	262
Khamrayeva G. R. Model of development of education quality assessment skills of vocational education students	270

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲӘМ РУЎХЫЙЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИХ, ФИЛОСОФИЯ

Норинов Ф. Қ. Геология фанининг тарихийлик нуқтаи назаридан тавсифий таҳлили	278
---	-----

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Jumamuratov A. J., Kalilaev F. K. Mekteplerde elementar bôleksheler fizikası bólimin oqítıwdı jetilistiriw jolları (Mektep fizika pâni muğallimlerine metodikaliq járdem)	286
Джумабаев К. Н. Умумий ўрта таълим мактабларидага python дастурлари тилини ўқитиш муаммолари	293
Бекназарова З. Ф. Физика фанини ўқитишда кейс технологиясини ташкил этиш	299
Бекназарова З. Ф. Олий таълимда физика фани амалиёт дарсларини педагогик технологиялар асосида олиб бориш	305
Мавлонов Р. А. Қуриллип йўналишлари талабаларига чизма геометрия фанини ўқитишда компетентли ёндашув	309
Djumaev M. Matematika o'qitishda milliy o'quv dasuruning uzviyligi va uzlucksizligining o'ziga xos xususiyatlari	314

О'QITUVCHINING KONFLIKTALOGIK TAYYORGARLIGINING KASBIY FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI

Jamolddinova S. N.

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti Pedagogika fakulteti
“Pedagogika” kafedrası o'qituvchisi*

Tayanch so'zlar: kompetensiya, pedagogik kompetensiya, kasbiy kompetensiya, kompetentlik, faoliyatli, kommunikativ, shaxsiy kompetensiya, konfliktologiya, konfliktologik tayyorgarlik, kasbiy faoliyat.

Ключевые слова: компетентность, педагогическая компетентность, профессиональная компетентность, компетентность, деятельная, коммуникативная, личностная компетентность, конфликтология, конфликтологическая подготовка, профессиональная деятельность.

Key words: competence, pedagogical competence, professional competence, competence, active, communicative, personal competence, conflictology, conflictological preparation, professional activity.

Pedagogik faoliyat turli yosh toifalariga mansub turli g'oyalar, qarashlar va hayotiy tajribalarga ega bo'lgan ko'p sonli odamlarning o'zaro ta'siri bilan tavsiflanadi bu muqarrar ravishda ziddiyatli vaziyatlarni keltirib chiqaradi, ularni hal qilish uchun o'qituvchi konfliktalogik madaniyatga ega bo'lishi kerak. Konfliktalogik madaniyat kasbiy o'zaro ta'sir jarayonlarini (muloqot, o'zaro faoliyat, munosabatlar) tartibga solish, kasbiy muhitning konfliktogen parametrlarini o'zgartirishdan iborat. Konfliktalogik madaniyat axborot, kommunikativ, psixologik, akmeologik, kasbiy madaniyatning maxsus turlari bilan chambarchas bog'liq. Uning konstruktiv funksiyasi kasbiy faoliyat sub'yektlari o'rtaсидаги munosabatalarni uyg'unlashtirish, ularning o'zaro harakatlarini uyg'unlashtirish, samarali kasbiy faoliyatni ta'minlash, keyingi nizolarning oldini olish uchun nizolarga moyil bo'lgan pedagogik muhitni o'zgartirishdan iborat. O'qituvchining kasbiy faoliyati jarayonida sub'yektiv munosabatlarni ta'minlaydigan shartlar:

- pedagogik jamoada qulay hissiy-psixologik muhitni saqlash;
- ta'lim jarayonida hamkorlikni amalga oshirish;
- kasbiy faoliyatga shaxsiy manba sifatida munosabatda kasbiy va shaxsiy o'sish.

Yuqoridagi o'qituvchi faoliyatidagi sub'ektiv munosabatlarni bir maromda olib borishni ta'minlaydigan shartlar bu har bir o'qituvchining pedagogik faoliyatida muhimm hisoblanadi. Ya'ni pedagogik faoliyatdagi bu su'byektiv munosabatlar har bir pedagogning faoliyatni yanada maxsuldarligini oshirishda ham ishtirok etadi. Albatta su'byekt bu birqalikdagi faoliyat yurituvchi ishtirokchilar hisoblanadi. Pedagogik faoliyatda o'zaro sub'yektlarning o'zaro bir-birlariga ta'siri juda kata bo'ladi. Jamoada o'zaro muhit yaxshi bo'lsa su'byektlar orasidagi o'zaro munosabat yaxshi bo'lsa bu ham uning faoliyatiga ta'sirini o'tkazmay qo'ymaydi. Uning uchun bir jamoada faoliyat olib boruvchi su'byektlar har biri o'z zimmasiga yuklatilgan vazifani o'z vaqtida samarali bajarishga tayyor bo'lishlari kerak va su'yektlar o'zaro bir-birlarini tushunishlari kerak.

D.I.Moisevning ta'kidlashicha zamonaviy mahalliy tadqiqotchilarning aksariyati pedagogik faoliyatning intensivligining sabablari ob'yektiv va su'yekтив omillarga bog'liq deb hisoblashadi.

Ob'yektiv omillar deganda vaziyatning tashqi sharoitlari ya'ni faoliyatning murakkab, shiddatli sharoitlari (ish kunining ish yuki, yangi qiyin vaziyatga duch kelishi, intelektual ish yukining ortishi va boshqalar) tushuniladi. Sub'yektiv omillarga inson kasbiy faoliyatining muayyan qiyinchiliklariga shu jumladan shaxsiy (motivatsion, hissiy, ijtimoiy va boshqa) xususiyatlarning haddan tashqari sezgirligini qo'zg'atadigan shaxsiy xususiyatlar kiradi.

N.V.Kuzmina pedagogik qiyinchilik tushunchasini "faoliyatning tashqi omillari ta'sirida yuzaga kelgan omillarning o'ziga xos xususiyatiga, shaxsnинг faoliyatiga tarbiyaviy axloqiy va jismoniy tayyorgarligiga bog'liq bo'lgan sub'yektiv zo'riqish, og'irlik, norozilik holati" deb ta'riflaydi. E.M.Semenov: pedagogik faoliyatning intensivligini tahlil qilganda, tashqi va ichki omillar dialektikasini, ob'yektiv va sub'yektiv sabablarining birligini esga olishi kerak. Keskin vaziyatning shaxs faoliyatiga ta'siri nafaqat vazifaning xususiyatiga, tashqi muhitga, balki uning individual xususiyatlariga, xatti-harakatlar motivlariga ham bog'liq, tajriba bilim ko'nikma asab tizimining asosiy xossalari" deb ta'riflab o'tadi.

Shuni ta'kidlash kerakki konfliktalogiya madaniyati sohasidagi bilimlarni o'zlashtirish ushbu bilim va ko'nikmalarni konfliktlarni boshqarish uchun zarur bo'lgan samaradorlik bilan qo'llash imkonini beradigan shaxsiy va kasbiy fazilatlarni rivojlantirish bilan chanbarchas bog'liq.

Shaxs ichidagi ziddiyatli vaziyatlar va konfliktlar o'quv faoliyatining barcha tarkibiy qismlariga xosdir:

- ehtiyoj holatlari (motivatsion konfliktlar- “men buni qilmayman, chunki bu menga kerak emas, meni qiziqtirmaydi”);
- harakatlarni yo’naltirish va bajarish (kognitiv konfliktlar “ Qanday qilishni bilmayman”, “Men nima qilishni tushunmayapman”),
- baholash harakatlari (yutuq mojarolari – nega “2”, men hamma narsaga javob berdim”, men bu mavzuni bilaman, “3” ga qaraganda yaxshiroq).

Har bir nizoli vaziyatlarni kelib chiqishida nizoni kelib chiqishida ishtirok etuvchilarning psixologik holatlariga bo’g’liq. Chunki har qanday vaziyatni inson uni qanday tushunishiga va qabul qilishiga va unga qanday munosabat bildirishiga bo’g’liq bo’ladi. Misol uchun shaxsnинг temperament xususiyatlariga bo’g’liq: ekstrovertlar har qanfday vaziyatga shoshma-shosharlik bilan qabul qiladi va uni to’liqligicha tushunmay kichik detallarini hisobga olmaydi va noto’g’ri tahsil qiladi bu ham nizoni keliub chiqishiga olib keladi. Aksincha introvertlar nizoli vaziyatlarni sekin qabul qiladi lekin uni to’g’ri tushunib unga to’g’ri munosabatda bo’ladilar. Lekin bu ham sekin munosabat bildirganliklari uchun ba’zida nizoni keltirib chiqarishi mumkin.

O’qituvchining kasbiy faoliyatning eng muhim xususiyatlaridan biri uning birgalikdagi xususiyatidir. Bu, albatta, o’qituvchini vau o’rgatgan, tarbiyalaydigan, rivojlantiradigan kishini o’z ichiga oladi. Ushbu faoliyat o’qituvchining o’zini o’zi anglashini va uning talabani o’zgartirishdagi maqsadli ishtirokini (uning tayyorgarlik, tarbiya, rivojlanish, ta’lim darajasi) birlashtiradi.

Pedagoglaring kasbiy faoliyatni mustaqil ijtimoiy hodisa sifatida tavsiflab, uning quyidagi xususiyatlarini ko’rsatishimiz mumkin:

Birinchidan, u o’ziga xos tarixiy xususiyatga ega. Demak, bunday faoliyatning maqsadi, mazmuni va xarakteri tarixiy voqelikning o’zgarishiga mos ravishda o’zgaradi. Masalan, L.N. Tolstoy o’z davri maktabini ta’limning dogmatik tabiat, byurokratizm, o’quvchi shaxsiga e’tibor va qiziqishning kamligi bilan tanqid qilib, maktabda insonparvarlik munosabatlariga, o’quvchining talab va manfaatlarini hisobga olishga chaqirdi. Uning shaxsiyatining shunday rivojlanishi uchun o’sib borayotgan insonni barkamol, yuksak axloqiy, ijodkor qiladi. “Tarbiyalash, rivojlantirish, bizda ongsiz ravishda bitta maqsad bo’lishi kerak: haqiqat, go’zallik va ezzulik ma’nosida eng katta uyg‘unlikka erishish”, deb yozgan edi L.N. Tolstoy. O’z davri maktabining barcha kamchiliklarini hozirgi zamon psixologiyasi va falsafasida insonning mohiyati, uning hayotining mazmuni bilan bog’liq rivojlanmagan muammoning mahsuli sifatida ko’rib, L.N.Tolstoy dehqon bolalari uchun Yasnaya Polyana maktabini tashkil etishda ushbu muammoni o’zi tushunishini amalga oshirishga muvaffaqiyatli harakat qildi.

Ikkinchidan, pedagogik faoliyat kattalar ijtimoiy qimmatli faoliyatining alohida turidir. Bu ishning ijtimoiy ahamiyati shundaki, har qanday jamiyat, davlatning ma’naviy, iqtisodiy qudrati uning a’zolarining madaniyatli shaxs sifatida o’zini-o’zi kamol toptirishi bilan bevosita bog‘liqdir. Insonning ma’naviy olami boyib boradi. Uning hayotiy faoliyatining turli sohalari takomillashib, o’ziga, boshqa odamlarga, tabiatga axloqiy munosabat shakllanmoqda. Ma’naviy va moddiy qadriyatlar va shu tufayli jamiyat taraqqiyoti, uning ilg’or rivojlanishi amalga oshiriladi. Har bir insoniyat jamiyatni pedagogik faoliyatning ijobjiy natijalaridan manfaatdor. Agar uning a’zolari tanazzulga uchrasa, hech bir jamiyat to’liq rivojana olmaydi.

Bo’lajak o’qituvchilarni tayyorlashda “O’qituvchining kasbiy standarti” talablarini hisobga olgan holda, ziddiyatli vaziyatlarda o’qituvchining xatti-harakatlari uning shaxsiy xususiyatlariga bog‘liqligini anglash kerak. Bu xulosa xususan I.A.Kurochkina va boshqa mutaxassislar tomonidan ta’kidlangan. Shunga ko’ra o’qituvchining konfliktalogik tayyorgarligi kasbiy nizolarni idrok etish va keyinchalik asbiy nizolar sharoitida kasbiy funksiyalarni amalga oshirish uchun zarur bo’lgan maxsus, kasbiy yo’naltirilgan konfliktalogik bilimlarni o’zlashtirish va ulardan foydalanish bilan tavsiflanadi.

Bizning taraqqiyotimizda o’qituvchining konfliktalogiya madaniyatni ostida ta’lim muhitidagi nizolarni idrok etish, tahlil qilish va hal qilish uchun zarur bo’lgan kasbiy yo’naltirilgan konfliktalogiya bilimlarini o’zlashtirish va ulardan foydalanishni tushunamiz. Qadriyat-semantic madaniyatni konfliktalogik madaniyatning markazida turadi. Shaxsiyatning hissiy va kommunikativ sohasi muammolarni hal qilishda va konstruktiv usullar bilan qarama – qarshilikni bartaraf etish qobiliyatida namoyon bo’ladi. Konfliktalogik kompetensiya ajralmas qismi sifatida hisoblanadi, shaxsning kasbiy rivojlanishi va kasbiy faoliyatning ijtimoiy va individual darajalarida amalga oshiriladi. O’qituvchining konfliktalogik tayyorgarligi ijtimoiy kompetensiyani anglatadi, idrok etish, kommunikativ shaxslararo va boshqaruv qobiliyatlarini xususiyatlarini o’z ichiga oladi, maxsus kasbiy faoliyatning amaliy(vaziyatli) jihatlarini amalga oshiradi va qadriyatlarni, motivlar, e’tiqodlarning maxsus tizimini yaratishni o’z ichiga oladi. Qadriyat madaniyatni bu har bir xsalqning yoki elatning o’ziga xos tarbiya jarayonidagi qadrlab keladigan faoliyatlarini har bir illatning urf-odati, fikri, nutqi, faoliyati, tashqi ko’rinishi va insonlar bilan qanday munosabat o’rnatishi uning yurishi va turishida ham namoyon bo’ladi. Har bir insonning tashqi jarayonlarga munosabatini qanday darajada ekanligi ham shaxsning konfliktli madaniyatini tarkib topishida muhim hisoblanadi.

Har qanday jamiyat o’zining har qanday davrdagi rivojlanish darajasidan qat’i nazar, zidiyatlarga to’la. Qarama qarshiliksiz jamiyat yaratish g’oyalari

faylasuflar va olimlar tomonidan butun dunyo sivilizatsiyasining rivojlanishi davomida- Platondan (miloddan avvalgi V asrdagi qadimgi yunon faylasufi, birinchi “ideal” dan birini yaratgan) ilgari surilgan. Davlat modellari masalan T.Parsons (XX asrning amerikalik faylasufi, zamonaviy jamiyatning konfliktsiz modelini taklif etgan, ammo, ijtimoiy hayot amaliyoti shuni ko’rsatadiki, konfliktlar yo’qolmaydi, ular har qanday jamiyatda saqlanib qoladi, faqat o’z shakllari va turlari o’zgaradi.

Konflikt an’anaviy ravishda zamonaviy jamiyat hayotida muhim o’rin tutadi. Zamonaviy jamiyatni ko’rib chiqish uchun ko’proq sabablar mavjud. Nemis sotsiologi va faylasufi V.Bek yozganidek “falokatlar hafvini tashuvchi tavakkal jamiyat” va shunga ko’ra xavf va nizolar o’rtasidagi ichki bog’liqlik mavjudligini hisobga olgan holda, zamonaviy jamiyatni “mojarolar jamiyati” deb hisoblash juda o’rinli. Konfliktning bugungi kundagi ijtimoiy hayotdagi alohida o’rnı konfliktalogiyaning fn sifatida rivojlanishiga kuchli turtki beribgina qolmay, balki konflikt nazariyäsining o’ziga xos universal gumanitar metateoriya sifatida qarashga imkon beradi.

Adabiyotlar:

1. L.N. Tolstoy Kimdan va kimdan yozishni, dehqon bolalari bizdan yoki biz dehqon bolalaridan?. Ped. soch., M, 1989.
2. Axmedova M.T. Rashidov H.F. Pedagogik konfliktlami bartaraf etish dars intizomini yaxshilash omili sifatida. Maktab va hayot. - T., 2015, 1-son. - B. 12-16.
3. Баныкина С.В. Конфликт в современной школе: изучение и управление С. В. Баныкина, Е. И. Степанов. - М: Ком Книга, 2006. -184 с.
4. Jumayev R.Z. Konfliktlogiya asoslari, asosiy tushuncha va tamoyillari. o‘quv qo’llanma, 2015.
5. R.Musurmonov, S.N.Jamoldinova. “Teacher communication as a Tool for the Prevention of Pedagogical conflicts”. Pindus journal of Culture, literature, and ELT. December 2021. Volume: 12, (54-56 bet.)
6. S.N.Jamoldinova. “Norms of teacher-student relationship to prevent conflikt”. Galaxy international interdisciplinary research journal(giirj). Volume 9, Issue 12, December, 2021.

РЕЗЮМЕ

Maqolada o’qituvchining pedagogik faoliyatdagi o’qituvchilarning kasbiy faoliyati natijasidagi kasbiga oid va shaxsiy ko’nikmalari va shu kungacha bo’lgan faoliyati natijasida olgan bilim, ko’nikma va malakalarini amaliyotda qo’llashdagi turli xil nazariyalar ifoda etilgan.

РЕЗЮМЕ

В статье рассмотрены различные теории практического применения знаний, умений и навыков педагога в результате профессиональной деятельности педагога в педагогической деятельности, в результате профессиональной деятельности педагога и личностного мастерства.

SUMMARY

The article describes various theories of practical application of the knowledge, skills, and abilities of the teacher as a result of the professional activity of the teacher in the pedagogical activity, as a result of the professional activity of the teacher and the personal skills.